

РЕШЕНИЕ

№ 99

гр. София, 15.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Женья Димитрова

Николай Ст. Метанов

при участието на секретаря Ваня Ил. Иванова
като разгледа докладваното от Христо Лазаров Въззивно търговско дело № 20221001000544 по описа за 2022 година

Производството е по реда на глава двадесета ГПК – Въззивно обжалване.

Образувано е по въззивна жалба от ищеца - Р. И. Т., в качеството му на постоянен синдик на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/ срещу решение № 469 от 28.04.2022г., по т.д. № 20211100902441, по описа на СГС за 2021г., VI-18 състав, с което са отхвърлени предявените обективно, субективно, кумулативно и евентуално съединени искове с правно основание чл. 647, ал. 1, т. 2 и т. 3, чл. 646, ал. 2, т. 1 и т. 3, и чл. и чл. 135, ал. 1 ЗЗД вр. 649, ал. 1 ТЗ и чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и чл. 34 от ЗЗД срещу ответниците - „Рио-Р 2017“ ЕООД и „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/“ за обявяване на недействителни по отношение на кредиторите на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/ на извършено плащане на сумата от 80 000 лева на 28.06.2019г.

Въззивникът/ищецът - Р. И. Т., в качеството си на постоянен синдик на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/, твърди, че обжалваното решение е неправилно, поради допуснато съществено процесуално нарушение. Твърди, че първоинстанционният съд е нарушил принципа на диспозитивното начало, като служебно е обсъдил и приел правопогасяващо за ищеца обстоятелство, досежно приложимостта на разпоредбата на чл. 646, ал. 5 ТЗ. На следващо място твърди, че не са налице кумулативните предпоставки за приложението на разпоредбата на чл. 646, ал. 5 ТЗ, защото първоинстанционният съд неправилно приел, че получаването на заем е част от обичайната търговска дейност на ищеца. Моли въззивния съд да отмени обжалваното решение и да

уважи предявените искове. Претендира направените разноси за предоставената от адв. Л. П. безплатна правна помощ за двете инстанции, която следва да се определи по реда на чл. 38, ал. 2 от ЗАдв.

Въззиваемият/ответникът - „Рио-Р 2017“ ЕООД е подал в срок отговор на въззивната жалба, чрез адв. К.. Твърди, че извършеното плащане е по възмездна сделка и е извършено преди подаване на исковата молба. Освен това по делото не била установена свързаност между страните по сделката. Моли въззивния съд да отхвърли въззивната жалба и да потвърди обжалваното решение. Претендира разноси за въззивното производство за платено адв. възнаграждение в размер на 3 000 лева.

Въззивемият/ответникът - „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/“, представляван от десезираните си органи за управление не е подал отговор на въззивната жалба, не се е явил и не изпраща представител в проведеното открито съдебно заседание.

Въззивният съд като взе предвид събраните по делото доказателства, оплакванията в жалбата и доводите на страните, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в законния срок от надлежна страна по делото против подлежащо на въззивно обжалване решение, същата е допустима и подлежи на разглеждане по същество.

На основание чл. 269 от ГПК, въззивният съд след служебно извършена проверка на решението установи, че то е валидно и допустимо в обжалваната част.

Видно от приетите доказателства по делото и от служебно извършената справка в Търговския регистър, на основание чл. 23, ал. 6 ЗТРРЮЛНЦ, се установява, че са налице всички положителни материални и процесуални предпоставки за съществуването и упражняването на правото на иск по чл. 647, ал. 1, т. 2 и т. 3, чл. 646, ал. 2, т. 1 и т. 2 ТЗ и чл. 135 ЗЗД.

С решение № 260272 от 3.11.2020г., постановено по т.д. 2607/2019г. на СГС, ТО, VI-23 е открито производство по несъстоятелност по подадена молба от кредитор на 04.12.2019г. на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД, обявена е неплатежоспособността, определена е 20.03.2019г. за начална дата на неплатежоспособността и е спряно производството. С решение от 23.11.2020г., обявено в ТР на 24.11.2020г., е възобновено производството по несъстоятелността и е назначен постоянен синдик. Приета по делото е извлечение от сметка в „Райфайзен банк“ АД, че на 28.06.2019г. „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД, е наредил превод на „Рио-Р 2017“ ЕООД за сумата от 80 000 лева, с посочено основание – временна финансова помощ. По делото е приет договор за заем от 28.02.2019г., с който „Рио-Р 2017“ ЕООД е предоставил на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД сумата от 80 00 лева, която заемодателят се е задължил да я върне на заемателя до 30.08.2019г. Приети са седем разходни касови ордери за получени суми от заемателя в общ размер на 61 000 лева, с дати: 01.03.2019г.; 05.03.2019г.; 06.03.2019г.; 07.03.2019г.; 12.03.2019г.; 14.03.2019г. и 15.03.2019г. Прието е двустранно подписано от

ответниците потвърждение за разчети, че към 31.01.2019г. „Бългериън рекавъри кърпани“ ЕООД дължи на „Рио-Р 2017“ ЕООД сумата от 789,04 лева. Приети са извлечения от счетоводните книги на „Рио-Р 2017“ ЕООД за осчетоводени вземания от „Бългериън рекавъри кърпани“ ЕООД в общ размер на 80 789,04 лева.

Вързивният съд е извършил служебна справка в регистъра на образуваните дела в СГС, от която се установява, че молбата за откриване на производство по несърстоятелност на „Бългериън рекавъри кърпани“ ЕООД по т.д. 2607/2019г. е постърпила в съда на 04.12.2019г.

При така установената фактическа обстановка вързивният съд приема от правна страна следното:

Законосъобразни са изводите на първоинстанционният съд, че са налице специалните процесуални предпоставки за съществуването и упражняване правото на иск – твърдения банков превод е извършен от несърстоятелния длържник в подозрителния период на 28.06.2019г., в двегодишния срок преди подаването на молбата за откриване на производството по несърстоятелност и след определената от съда начална дата на неплатежоспособността - 20.03.2019г. Неоснователни са върженията на ответника - „Рио-Р 2017“ ЕООД за недопустимост на исковата молба като подадена извърн законоустановения едногодишен срок. Производството по несърстоятелност е открито с решение по чл. 632, ал. 1 от ТЗ. Спрятото производство е въробновено с решение от 23.11.2020г. и е обявено в ТР на 24.11.2020г., от която дата е започнал да тече едногодишния срок по чл. 649, ал. 1 за предявените от синдика икове. Този извод е в пълно съответствие със задължителното за съдилищата разрешение, дадено в т. 2 от мотивите на Търкувателно решение София № 2 от 13.07.2020 година по търкувателно дело № 2/2018 на ОСТК на ВКС: „Законодателят предвижда само в хипотеза на начално спиране на производството едновременно с откриването му по чл. 632, ал. 1 ТЗ срокът по чл. 649, ал. 1 ТЗ да започва да тече от вписването в ТР на въробновяване на производството, тъй като няма легитимирано лице (синдик) да предяви иковете по чл. 649, ал. 1 ТЗ.“

За да отхвърли главните и евентуалните икове на синдика, първоинстанционният съд е изложил решаващи мотиви, че ищецът не е доказал наличието на безвързмедна сделка между ответниците. Приел, че освен извлечението от сметка, в което е посочено като основание за извършения превод „временна финансова помощ“, не били ангажирани никакви други доказателства по делото. Според първоинстанционния съд от договора за заем се установявало, че заемодателят е предоставил на заемателя сумата от 80 000 лева, поради което процесният превод представлявал върщане на дадения заем от несърстоятелното дружество. В подкрепа на този извод били и представеното потвърждаване на салдо от несърстоятелния длържник към 31.12.2019г., че вземането на „Рио-Р 2017“ ЕООД е само за лихвата върху сумата по договора и нейното съответствие с описания размер в договора от 28.02.2019г. Поради неоснователността на главните и евентуалните икове са отхвърлени и обусловените икове за осърждане на първия ответника за върщане на сумата от 80 000 лева в масата на несърстоятелността.

При предявен конститутивен иск по чл. 647, ал. 2, т. 2 ТЗ, в доказателствена тежест на

синдика/ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване правопораждащите факти. Във фактическия състав на горепосочената правна норма са уредени четири кумулативно дадени елемента – сключването на сделка, която да е безвъзмездна и да е извършена в двугодишен срок, но не по рано от датата на неплатежоспособността. В тежест на ищеца е да установи при условията на главно и пълно доказване наличието на всеки един от тези елементи. От представеното извлечение от банковата сметка на ищеца не се установява извършването на банков превод за сумата от 80 000 лева и нейното получаване от първия ответник. Това извлечение представлява заверен препис от хронологична ведомост за движение по банковата сметка на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД, което е индиция за наличието на правнорелевантия факт – сделка за сумата от 80 000, в резултата на която тази сума да е постъпила в банковата сметка на ответника - „Рио-Р 2017“ ЕООД, който факт не е доказан по делото. Още повече, че представеното извлечение от банкова сметка не е подписано и не отговаря на изискванията нито за частен свидетелстващ документ по чл. 180 ГПК, нито за електронен документ по чл. 184, ал. 1 ГПК и няма никаква доказателствена стойност. Освен това, несъстоятелният длъжник може да е наредил процесната сума на „Рио-Р 2017“ ЕООД, но не се установява нейното постъпване по банковата сметка и реалното ѝ получаване от последния. По аргумент от нормата на чл. 75, ал. 3 ЗЗД, когато плащането става чрез задължаване и заверяване на банкова сметка, постъпването на сумата настъпва със заверяване сметката на получателя.

Защитната теза на ответника, че получената сума от 80 000 лева представлявала връщане на получен заем, представлява признание на неизгоден факт, но това доказателствено средство преценено с оглед на горепосочените обстоятелства по делото, не е достатъчно да се приеме за доказан правопроизводящия факт – сключване на сделка, по която първият ответник е получил 80 000 лева от несъстоятелния длъжник. Следователно предявеният главен иск е недоказан от ищеца, който следва да понесе последствията от неустановяването на правопроизводящия факт и искът следва да се отхвърли само на това основание.

Само за пълнота на изложението следва да се отбележи, че подписаните между ответниците договор за паричен заем, разходни касови ордери и потвърждението за дължими суми, нямат достоверна дата по отношение на синдика и кредиторите на несъстоятелността, но ищецът не е оспорил достоверността на датата за тяхното съставяне, поради което не следва да се изследват обстоятелството, че същите са антидатирани.

Не е доказателствено средство кредитираното от първоинстанционния съд извлечение от счетоводните книги на първия ответник, тъй като не е установена тяхната редовност по смисъла на чл. 182 ГПК и чл. 55, ал. 1 ТЗ.

По вече изложените съображения са неоснователни и предявените в условията на евентуалност искове с правно основание по 647, ал. 1, т. 3, чл. 646, ал. 2, т. 1 и т. 3, и чл. и чл. 135, ал. 1 ЗЗД вр. 649, ал. 1 ТЗ и като краен резултат правилно са отхвърлени от първоинстанционния съд.

Предвид неоснователността на обуславящите главни и евентуални конститутивни

искове, неоснователни са и обусловените осъдителни искове за връщане на сумата в общ размер на 80 000 лева в масата на несъстоятелността на „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/ и правилно са отхвърлени от първоинстанционния съд.

Предвид гореизложените съображения е ирелевантно твърдението на въззивника, че първоинстанционният съд е нарушил принципа на диспозитивното начало, като служебно е обсъдил и приел правопогасяващо за ищеца обстоятелство, досежно приложимостта на разпоредбата на чл. 646, ал. 5 ТЗ.

Предвид изхода на правния спор е неоснователно искането на въззивника за присъждане на разноски за двете инстанции.

Въззиваемият/ответникът - „Рио-Р 2017“ ЕООД претендира разноски за въззивното производство за заплатено адв. възнаграждение в размер на 3 000 лева, за което са представени доказателства, че е реално договорено и заплатено в брой, поради което следва да му се присъдят.

Неправилно първоинстанционният съд е определил размера на дължимата държавна такса само за конститутивните искове, но не и за осъдителните искове за връщане на процесната сума в масата на несъстоятелността. Според настоящия съдебен състав, приложение следва да намери разпоредбата на чл. 72, ал. 2 ГПК и дължимата държавна такса е в размер на 3 200 лева за конститутивните искове и в размер на 3 200 лева за осъдителните искове. На основание чл. 77 ГПК въззивникът следва да се осъди да заплати още 3 200 лева за първоинстанционното производство.

Въззивникът следва да бъде осъден да заплати и 3 200 лева за въззивното производство държавна такса, която не се внася предварително.

Мотивиран така, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 469 от 28.04.2022г., по т.д. № 20211100902441, по описа на СГС за 2021г., VI-18 състав.

ОСЪЖДА „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 202689941 да заплати от масата на несъстоятелността на „Рио-Р 2017“ ЕООД, ЕИК 204399602 сумата от 3 000/три хиляди/ лева, представляваща разноски за въззивното производство.

ОСЪЖДА „Бългериън рекавъри къмпани“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 202689941 да заплати от масата на несъстоятелността на Апелативен съд град София, държавна такса в общ размер на 6 400/шест хиляди и четиристотин/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____